

1. Vilka är ert partis tre mest högprioriterade områden för korruptionsbekämpning där ni tänker lägga förslag till riksdagen under kommande mandatperiod?

Centerpartiet

- Att värdegrundsfrågor om korruption och annan brottslighet är en del i myndigheternas löpande utbildning och uppföljningsarbete.
- Aktivt svenskt arbete i EU och internationellt mot korruption.
- Kompletterande lagstiftning beträffande partifinansieringen så att det gäller även lokalorganisationerna och även täcker anonyma bidrag.

Folkpartiet

- Stärkt meddelarfrihet med efterforskningsförbud för privatanställda i offentligt finansierade verksamheter.
- Stärkt skydd för visselblåsare (whistleblowers)
- Förstärkning och effektivisering av rättsväsendets utredningsarbete gällande mutbrott och annan korruption

Kristdemokraterna

- Aktivt arbeta mot penningtvätt. Svarta pengar och korruption är intimt sammankopplade. Det sker också ofta mellan länder, vilket gör det mer komplicerat. EU:s direktiv och vår egen penningtvättslag från 2009 behöver fortlöpande ses över.
- Bättre genomlysning av EU. I Sverige finns det absolut mycket att göra, men vi är en del av EU, och byråkratin i Bryssel har betydligt mer att göra. Vi vill att Sverige driver på för att öka transparensen i Bryssel.
- Fortsätta förnya och förbättra arbetet med offentlig upphandling. Det handlar inte bara om hur lagstiftningen är utformad, utan också hur den implementeras runt om i landet.

Miljöpartiet

Miljöpartiets viktigaste frågor handlar om att utöka meddelarfriheten och meddelarskyddet till all offentligfinansierad verksamhet, att värnande av och utökande av offentlighetsprincipen, samt krav på höjd kompetens om ohederlighet och korruption inom alla sektorer.

Moderaterna

Arbetet med att bekämpa korruption är av mycket stor vikt. Det finns ett antal områden inom ramen för det arbetet som det kan finnas anledning att återkomma till under den kommande mandatperioden. Bland dem kan nämnas frågorna rörande partifinansiering, meddelarfriheten och frågor rörande offentlig upphandling.

Socialdemokraterna

- Införa tvingande bestämmelser för före detta statsråd att medverka i KUs granskningar.
- Arbeta vidare med att förbättra lagen om redovisning av partifinansiering så att den bland annat omfattar fler nivåer och personvalskampanjer.
- Vi ser en tendens till att kriminella grupperingar utövar otillbörlig påverkan mot olika myndigheter i syfte att nå fördela, genom hot eller korruption. Vi vill därför genomföra en kartläggning av de hot och risker som finns för att korruption breder ut sig i offentlig sektor, hos förtroendevalda och offentlig verksamhet som sköts av privata aktörer.

Sverigedemokraterna

Vänsterpartiet

Öka transparensen av partiets finansiering, stärkt och utökat meddelarskydd för dem som arbetar inom offentligt finansierad verksamhet samt karantänsregler för statsråd och högre tjänstemän.

2. Vilka konkreta åtgärder (utöver eller i samband med det nya EU-direktivet) behöver vidtas för att ytterligare öka transparensen och därmed förebygga oegentligheter såsom korruption vid offentlig upphandling?

Centerpartiet

Vi vill ha ett aktivt värdegrundsarbete inom alla offentliga verksamheter i form av utbildning samt organisationsformer som skapar nödvändig insyn och kontroll och arbeta för kompletterande lagstiftning beträffande partifinansieringen. Formerna för den svenska parlamentariska vapenexportkontrollen kan behöva ses över. De nu aktuella EU-sanktionerna mot Ryssland vad gäller vapenexport bör kunna bli grund för ökat samarbete inom EU och internationellt mot vapenexport till länder och organisationer i krisområden.

Folkpartiet

Bristande transparens kan i vissa fall bero på okunskap. En viktig sak är därför att förbättra det statliga stödet i upphandlingsfrågor. Det är detta som ligger bakom regeringens beslut att samla och placera stödet vid upphandlingar vid Konkurrensverket, vilket blev verklighet den 1 juli 2014. Genom att upphandlingsstödet är tydligt separerat från Konkurrensverkets tillsynsfunktion bedömer vi att tillsynen ska fungera väl också i fortsättningen.

Vi vill också stärka uppföljningen genom att modernisera den kommunala revisionen. Utredningen om en kommunallag för framtiden har fått i tilläggsdirektiv att utreda detta.

Regeringen har redan tidigare i år lagt fram nya lagändringar för att förbättra kommuner och landstings uppföljning och kontroll av privata utförare och att öka allmänhetens insyn i privata utförares verksamhet. Dessa lagändringar träder i kraft 2015.

Kristdemokraterna

Offentlig upphandling är ett komplicerat ämne som kräver hänsynstagande till väldigt många faktorer. Regeringen beslutade 2012 att utreda frågan om hur europaparlamentets och rådet direktiv om offentlig upphandling, de lämnade nu i juli ett delbetänkande. Att motverka mutbrott och korruption är en viktig del i det hela och något som naturligtvis genomgående ska beaktas när nya lagstiftningen så småningom kommer på plats.

Miljöpartiet

Miljöpartiet vill ha en ökad insyn i den offentliga upphandlingen genom krav på publicering av upphandlingar och inköp innan inköpet sker, krav på förbättrad uppföljning av inköp genom direktupphandlingar och ökad kunskap hos förtroendevalda om upphandlingar och jäv m.m.

Moderaterna

Nya Moderaternas ambitioner är att regleringen om offentlig upphandling ska vara effektiv och rättssäker samt att upphandlingsförfarandet ska förbättras. Vi ämnar verka för att genomföra de nya upphandlingsdirektiven och stödja ett snabbt antagande av de nya direktiven. Utöver det ska vi verka för en övergång till elektronisk upphandling enligt de krav som ställs i de nya upphandlingsdirektiven och även verka för att effektivisera upphandlingsstödet.

Socialdemokraterna

Sverige saknar i dagsläget en nationell upphandlingsstrategi och en genomtänkt politik för hur offentliga upphandlingar ska användas strategiskt. Vårt land är i stort behov av en aktiv förvaltningspolitik med tydliga mål. Strategisk styrning av offentliga upphandlingar bör vara en viktig del av denna förvaltningspolitik. En nationell upphandlingsstrategi bör antas och staten bör fördjupa samarbetet med landets kommuner och landsting i strategiska upphandlingsfrågor. Konkret föreslår vi att den offentliga

insynen i och meddelarskyddet för anställda hos externa utförare av skattefinansierade välfärdstjänster ska stärkas samt att kommuner ges möjlighet att begränsa förfrågningsunderlag vid upphandling av välfärdstjänster och tillträde till valfrihetssystem till icke vinstdrivande organisationer.

Sverigedemokraterna

Vänsterpartiet

Vi vill utvidga meddelarskyddet i offentligt finansierad privatägd verksamhet, det är en angelägen reform för att öka insyn och öppenhet oavsett utförare. Vi vill även se över rätten till överklagan och införa en specialdomstol för upphandlingar. Uppföljningen och efterlevnaden av upphandlingsregler måste förbättras.

3. Hur vill ert parti fortsätta arbetet för att göra partifinansieringen mer transparent efter riksdagens beslut 2013/14:KU35?

Centerpartiet

Lagstiftningen måste kompletteras så att den även omfattar partiernas arbete i landsting/regioner och kommuner. Dessutom behövs förbättringar i lagstiftningen vad gäller anonyma bidrag.

Folkpartiet

Vi vill förstärka lagstiftningen genom att hitta en modell som gör att också gåvor till partier på lokal och regional nivå inkluderas. Vi vill också stoppa anonyma gåvor till partier. Vi tar själva inte emot några anonyma gåvor över huvud taget.

Kristdemokraterna

Kristdemokraterna har inga ytterligare förslag till ökad transparens på området. Huvudansvaret ligger på partierna som står till svars inför valjarna.

Miljöpartiet

Miljöpartiet vill att all anonym finansiering ska förbjudas, vilket inkluderar finansiering via insamlingsorganisationer eller anonymisering via interna partistödssystem. Vi vill också att redovisningskravet ska gälla samtliga politiska nivåer i landet.

Moderaterna

Nya Moderaterna vill införa ett förbud mot anonyma bidrag. Vi vill också se över om det går att utforma lagstiftningen så att den omfattar partierna även på lokal och regional nivå. Utöver det vill vi titta närmare på ekonomiska kopplingar mellan politiska partier och andra samhällsorgan. För detta har en parlamentarisk kommitté tillsats.

Socialdemokraterna

Den moderatledda regeringen har varit saktfärdig med att utreda och lägga förslag och lagstiftningen behöver därför förbättras på flera punkter innan valen 2018. Vi vill arbeta vidare med att förbättra lagen om redovisning av partifinansiering så att den bland annat omfattar fler nivåer och personvalskampanjer.

Sverigedemokraterna

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet anser inte att partierna ska få ta emot anonyma bidrag. All offentlig makt i Sverige utgår från folket och riksdagen är folkets yttersta företrädare. Det är därför av yttersta vikt att folket har såväl högsta möjliga förtroende för sina riksdagsledamöter, som de politiska partier de företräder. För att bibehålla förtroendet ska det framgå vems intressen ledamoten och partiet tjänar. Är det väljarens, ett företags eller någon annans intressen? Ett sätt att hantera detta är att införa krav på offentlig redovisning av hur partier och riksdagsledamöter finansierar sin verksamhet och sina valrörelser.

Syftet med regeringens proposition (2013/14:70 Ökad insyn i partiers och valkandidaters finansiering) var att öka öppenheten om partiers finansiering och att förebygga korrupktion, men i propositionen föreslogs inget förbud mot att ta emot anonyma bidrag. Vi anser därmed att regeringens förslag till reglering angående anonyma bidrag i själva verket motverkar lagens syfte genom att intäktsredovisningen både blir inkomplett och att allmänhetens insyn i detta hänseende inte kan upprätthållas. Det riskerar även att ge upphov till misstro mot redovisningarna och spekulationer om korrupktion. Vi vill därför att det i lagen (1972:625) införs ett krav på att ett parti som deltagit i riksdagsval inte tagit emot anonyma

bidrag. Ett krav som kompletteras med krav på att i ansökan om bidrag bifoga en försäkran från sökande parti om att detta inte tagit emot anonyma bidrag.

Vi anser inte att insynsredovisningen ska begränsas till att endast omfatta partiernas politiska verksamhet. Vänsterpartiet befärrar att det kan uppstå viss gränsdragningsproblematik avseende vad som ska omfattas av redovisningen och vill därför att insynsredovisningen ska omfatta partiernas hela verksamhet. Hela grunden för ett partis existens är politisk således är alla intäkter av intresse.

Vänsterpartiet anser att även partiernas sidoorganisationer ska omfattas av redovisningsskyldigheten. Vi tycker inte det är tillräckligt att partierna endast behöver redovisa vilka bidrag som mottagits från sidoorganisationerna. Utifrån lagens syfte torde det vara självklart att även respektive sidoorganisation ska åläggas en redovisningsskyldighet som motsvarar de regler och krav som gäller för partierna. Vi anser dock att respektive sidoorganisation ska vara ansvarig för sin egen redovisning.

Vi har redan motionerat om det som anges ovan och kommer att fortsätta att driva dessa krav i riksdagen.

4. Hur ser ert partis tankar ut gällande ett utökat skydd för whistleblowers i all offentligt finansierad verksamhet?

Centerpartiet

Lagstiftningen ska omfatta all offentligt finansierad drift av verksamheter. Centerpartiet tog upp detta i riksdagen redan i debatten om KU-betänkandet 2010/11 KU22.

Folkpartiet

Vi i Folkpartiet har varit pådrivande för ett starkare skydd för whistleblowers, och har också med frågan som en särskild punkt i vårt arbetsmarknadspolitiska program. Vi ser gärna att det inrättas whistleblowerfunktioner i organisationer. Företag och andra arbetsgivare bör ha en egen policy som gör att anställda som larmar inte ska behöva oroa sig för repressalier från arbetsgivaren. Ledningen har ett ansvar för att stävja oegentligheter genom att vidta egna åtgärder, både i det privata näringslivet och i det offentliga.

Regeringen har nyligen låtit en statlig utredning studera hur lagstiftningen skulle kunna stärka skyddet för whistleblowers. Utredningen presenterade sina förslag i maj 2014 (SOU 2014:31), vilka i korthet går ut på följande:

- En ny arbetsrättslig lag om stärkt skydd för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden i arbetsgivarens verksamhet.
- En ny regel i arbetsmiljölagen som innebär en skyldighet för alla arbetsgivare att – i den utsträckning verksamheten kräver det – antingen se till att det finns rutiner för interna larm om allvarliga missförhållanden eller vidta andra åtgärder som underlättar sådana larm.
- Regler till skydd för identiteten på de arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden.

Vi ser positivt på dessa förslag, som ligger i linje med Folkpartiets egna ställningstaganden. Betänkandet bereds nu i regeringskansliet. Vår ambition är att ett färdigt lagförslag kan finnas inom en nära framtid.

Kristdemokraterna

Det kom en utredning på området i våras vars efterföljande arbete vi naturligtvis deltar i. Vår grundinställning är att det är viktigt att skydda visselblåsare, oaktat vem som är arbetsgivare, men att det finns många intressen att ta hänsyn till så att lagstiftningen behöver utformas med stor försiktighet.

Miljöpartiet

Miljöpartiet vill införa whistleblowersystem i all offentlig finansierad verksamhet och går således längre än det utredningsförslag som kommit. Anställda ska ha samma rättsliga skydd och kunna påpeka oegentligheter oavsett vem som utför verksamheten.

Moderaterna

Två utredningar (SOU 2013:79 och SOU 2014:31) har nyligen tittat på dessa frågor och lagt fram förslag på ändringar. Vi kommer ha anledning att återkomma till det området inte minst mot bakgrund av slutsatserna i de två utredningarna. Vår förhoppning är att skapa ett mer tydligt regelverk för detta avseende välfärdens kärna.

Socialdemokraterna

Vi ser ett starkt behov av att utöka skyddet för whistleblowers och vill utreda hur detta ska kunna genomföras rent praktiskt.

Sverigedemokraterna

Vänsterpartiet

I dag är t.ex. en stor andel av Kommunals medlemmar privatanställda. Trots att de har samma arbetsuppgifter och trots att verksamheten är helt finansierad av skattemedel saknar de det meddelarskydd som deras offentliganställda kollegor har. Privatiseringarna medför på så sätt ett hårdare klimat på arbetsplatsen, där rädsla för repressalier sätter munkavle på de anställda.

Inskränkningen av meddelarfriheten för de privatanställda i offentligfinansierad verksamhet innebär också ett demokratiskt underskott. Mediernas och allmänhetens möjligheter att få insyn i hur skattepengar används och hur väl sociala rättigheter som utbildning, vård och omsorg tillgodoses urholkas. Det är en utveckling som måste brytas. Medborgarna har rätt att ställa krav på insyn i gemensamt finansierade verksamheter. De anställdas civilkurage och ansvarskänsla för de många gånger livsviktiga arbeten de utför ska inte kväsas av företagsekonomiska hänsyn.

Det förekommer att kommuner och landsting beslutar om ett visst skydd för personalens meddelarfrihet hos privata entreprenörer som villkor för upphandlingen. Det finns också privata vårdföretag som erbjuder ett visst meddelarskydd för sina anställda. Graden av meddelarfrihet och insyn varierar alltså över landet och mellan olika arbetsgivare. Helt olika regelverk kan till och med gälla inom en och samma kommun eller ett och samma landsting.

Det är, ur både arbetsrättslig och medborgerlig synvinkel, ohållbart att personalens möjlighet att utan risk för repressalier berätta om missförhållanden i skattefinansierade välfärdsverksamheter inte garanteras på lika villkor överallt. Vi ser det bl.a. som en riskfaktor att anställda inte vågar kritisera brister i verksamheten. Det är dessutom oklart vilken juridisk status lokalt tecknade avtal om meddelarfrihet och efterforskningsförbud har.

Vänsterpartiet anser att en enhetlig lagstiftning som säkerställer samma regler för personalens meddelarfrihet och skydd mot efterforskning och repressalier bör införas i alla verksamheter som finansieras med skattemedel, oavsett om driften är offentlig eller privat. Avgränsningen mot vad som får anses som företagshemligheter måste regleras så att det utrymme för godtycke som i dag finns för arbetsgivaren att själv bestämma vad som är en sådan hemlighet täpps igen.

Ett stärkt meddelarskydd är dock inte tillräckligt eftersom alla "visselblåsare" som påkallar uppmärksamhet om korruption eller andra oegentligheter inte gör det via media. Vi anser därför att det behövs göras en översyn av lagstiftningen för att stärka och skydda den enskildes möjlighet att påtala och slå larm vid oegentligheter och korruption så att ingen löper risk att drabbas av negativa konsekvenser för detta.

På kommunal nivå har vi bl.a. motionerat om att inrätta en mottagning, s.k. whistleblower-funktion, för att motverka risken för korruption hos anställda och förtroendevalda. Denna funktion innebär att anställda inom offentligfinansierad verksamhet ska kunna vara anonyma när de vill uppmärksamma oegentligheter. Detta för att undvika risken för repressalier som uppsägning.

5. Vilka konkreta åtgärder finner ert parti lämpliga för att förebygga oegentligheter såsom korruption inom offentliga organisationer, så som myndigheter, regeringen, departement etc.?

Centerpartiet

Ett aktivt värdegrundsarbete inom alla offentliga verksamheter i form av utbildning samt organisationsformer som skapar nödvändig insyn och kontroll.

Folkpartiet

Ett antal saker har nämnts i tidigare punkter och ska inte upprepas här. Folkpartiet vill också stärka handlingsoffentligheten och meddelarskyddet i offentligt finansierad verksamhet, något som är viktigt för att förbättra insynen och därmed förebygga t.ex. korruption. Vi anser att offentligt finansierad verksamhet så långt möjligt ska omfattas av samma regler om sekretess och meddelarskydd oavsett om den bedrivs i allmän eller privat regi. Extra viktigt är detta i vård, skola, omsorg och andra områden som särskilt påverkar enskilda människor.

För att underlätta insyn bör vidare diaries och allmänna handlingar i större utsträckning göras tillgängliga på nätet.

För att på ett övergripande plan förebygga intressekonflikter, jäv m.m. vill Folkpartiet dessutom att en karensregel införs för statsråd och statssekreterare som går vidare till enskilda uppdrag där känslig regeringsinformation kan komma till användning.

Först som sist är det av största vikt att det sker ett aktivt förebyggande arbete i kommuner och landsting mot korruption, särskilt i fråga om offentlig upphandling och närliggande områden. Likaså behöver regeringen löpande följa arbetet mot korruption i offentliga organisationer och prioritera dessa frågor. Samarbete mellan stat och kommuner och landsting (till exempel via SKL) är eftersträvanvärt.

Kristdemokraterna

Det finns inga genvägar. Offentlighetsprincipen är inget som implementeras av sig självt. Att fortsätta jobba med den, och ständigt sträva efter ökad transparens måste fortsatt prioriteras inom hela den offentliga sektorn.

Miljöpartiet

Miljöpartiet vill ha en heltäckande tillsynsorganisation för hela den statliga sektorn och att regeringen ska ha ett helhetsansvar för korruptionsbekämpning inom den statliga sektorn. Vi vill att utbildnings- och kunskapsnivån ska höjas, att offentlighetsprincipen värnas genom att sekretessen minskar och inte ökar, att finansieringen av public service garanterar dess självständighet och att samtliga myndigheter/kommuner m fl har väl fungerande internkontrollsystem.

Moderaterna

Det är viktigt att ha ett tydligt och ändamålsenligt regelverk som garanterar transparens. Det är också viktigt att det finns tillsynsmekanismer och noggrann granskning av beslutsprocesser. Utöver det är det av stor vikt att inom varje organisation kontinuerligt arbeta med den här typen utav frågor för att försäkra sig om att det finns vederhäftiga rutiner för att avslöja och hantera eventuella oegentligheter.

Socialdemokraterna

Det enskilt viktigaste är att slå vakt om det öppna samhället, med möjligheter till insyn, granskning och kontroll av myndigheter och andra offentliga organ. Vid förslag om åtgärder som begränsar dessa möjligheter måste risken för ökad korruption som en följd av åtgärden noga beaktas. Ledande politiker och myndighetsföreträdare måste visa i handling att man ser kontrollen som viktig och fullt ut medverka i

granskningar till exempel genom att delta i KU-utfrågningar. **Vi vill genomföra en kartläggning av de hot och risker som finns för att korruption breder ut sig i offentlig sektor, hos förtroendevalda och offentlig verksamhet som sköts av privata aktörer.**

Sverigedemokraterna

Vänsterpartiet

Vi vill bl.a. införa karantänsregler för statsråd och högre tjänstemän inom Regeringskansliet. Det är viktigt för demokratin att allmänheten har ett högt förtroende för statsråd och högre tjänstemän i Regeringskansliet. Det får inte förekomma misstankar om att uttalanden och beslut av ett statsråd påverkas av förväntningar på en framtida anställning hos ett företag eller en organisation. Ett före detta statsråd ska inte heller ha särskilda fördelar i kontakterna med företrädare för staten i sin nya anställning. Det finns en risk för intressekonflikter i samband med befattningshavares övergång mellan offentlig och privat sektor. Utbytet mellan det offentliga och näringslivet är i många delar positivt men utbytet kan också leda till intressekonflikter. Sverige har fått kritik från Europarådets organ för korruptionsövervakning och har rekommenderats att införa regler eller riktlinjer för att undvika intressekonflikter när offentliganställda övergår till den privata sektorn. Även om rörligheten mellan sektorer i Sverige generellt inte leder till några omfattande problem så finns det risker för intressekonflikter som enligt vår mening motiverar restriktioner för ett avgränsat antal befattningar och positioner. Det bör således utredas om en generell möjlighet att utlösa en ettårig karantän för statsråd, statssekreterare, generaldirektörer och motsvarande som övergår till privat sektor och vice versa. Det pågår även ett arbete i riksdagen med uppförandekod för ledamöterna och vi tycker det är bra att frågorna ständigt diskuteras.

6. Hur anser ert parti att man bör hantera transparensen i frågan om krigsmaterielexport? Hur kan transparensen ökas inom ramen för krigsmaterielexportindustrin?

Centerpartiet

Formerna för den svenska parlamentariska vapenexportkontrollen kan behöva ses över. De nu aktuella EU-sanktionerna mot Ryssland vad gäller vapenexport bör kunna bli grund för ökat samarbete inom EU och internationellt mot vapenexport till länder och organisationer i krisområden.

Folkpartiet

Folkpartiet vill slopa sekretessen på uppgifter om krigsmateriel hos Inspektionen för strategiska produkter avseende mottagarland och typ av krigsmateriel. Sekretessen har i många fall gjort att export av krigsmateriel kunnat ske till hårdföra diktaturer utan allmänhetens eller riksdagens kännedom. Protokollen med partiernas ställningstaganden i Exportkontrollrådet bör vara offentliga.

Kristdemokraterna

Vi har en ordning där riksdagspartierna via exportkontrollrådet har insyn i verksamheten och regeringen lämnar årligen en redogörelse till riksdagen. Vi är i grunden av uppfattningen att det är en bra ordning, men är naturligtvis öppna för konkreta förslag som kan öka transparensen utan att det äventyrar några säkerhets- och/eller industriintressen.

Miljöpartiet

Miljöpartiet har under lång tid arbetat för att öka transparensen. Vi vill ställa krav på regering och industri att den ska släppa hemligstämpeln för industrins motköp, att man bör offentliggöra hur de politiska representanterna i Exportkontrollrådet röstat i enskilda affärer samt att det bör vara mer öppet på vilka grunder besluten att tillåta vapenexport till ett visst land fattas. Motköp eller offset, som de också kallas, är ofta förutsättningar för att vapenaffärer blir av och brukar anses vara grund för mutor och korruption. Det handlar ofta om affärer motsvarande hundra procent av vapenaffären och ibland mångdubbelt mer. Det handlar om mycket stora pengar. Motköpen brukar också kritiseras för att sätta konkurrensen ur spel. Alliansregeringen har ofta ingen som helst åsikt hur dessa motköpsaffärer konstrueras. Det tycker Miljöpartiet är fel.

Moderaterna

Kontrollen vid export av krigsmateriel är nödvändig för att säkerställa att de produkter som förs ut ur Sverige går till för oss acceptabla mottagarländer. Nya Moderaterna anser att Sverige ska ha en strikt exportkontrollagstiftning med noggrann kontroll och uppföljning och kontrollen sker i enlighet med gällande lagstiftning, rådande riktlinjer och internationella överenskommelser.

Sverige har ett internationellt sett unikt inslag av parlamentarisk insyn i prövningsprocessen, där samtliga riksdagspartier finns representerade. I varje exportärende görs en grundlig genomgång och prövning av alla viktiga faktorer.

Under den senaste tiden har regelverken för export av försvarsmateriel förstärkts på en rad områden. Lagstiftningen har utökats och gjorts tydligare. Systemet med slutanvändarintyg som syftar till att lättare kunna säkerställa att materielen inte kommer i felaktiga händer har byggts ut och förfinats. Dialogen med företagen har stärkts.

Sverige och Alliansregeringen är pådrivande i ett antal internationella sammanhang för att stärka exportkontrollen. Inom EU har vi gjort stora framsteg och utarbetat gemensamma normer och regler inom en rad områden, något som resulterade i sin hittills största framgång vid antagandet av en gemensam standpunkt år 2008 om vapenexport. Vi verkar även aktivt för ett bindande globalt regelverk inom FN. Vi anser att ett universellt, juridiskt bindande fördrag som globalt stärker kontrollen av handeln med

konventionella vapen utgör den mest effektiva vägen att komma tillrätta med den gränsöverskridande illegala vapenhandeln.

Vi vill se ökade krav på världens länder att upprätthålla effektiva kontrollapparater, stifta nödvändiga lagar, skapa kontrollinstrument och upprätta eller stärka de myndigheter som ansvarar för kontrollen. Vi vill att normer ska ställas upp för vad som är en acceptabel handel, vad som svarar mot länders legitima rätt till självförsvar, och vad som bör undvikas för att inte bidra till att underblåsa konflikter eller bidra till att humanitär rätt och mänskliga rättigheter kränks.

Socialdemokraterna

Vi behöver ta ett politiskt ansvar för att ställa om försvarsindustrin till en ny säkerhetspolitisk situation och modernisera regelverket för vapenexport, bland annat genom att införa ett så kallat demokratikriterium. Sverige behöver ett skarpt regelverk som förhindrar vapenexport till diktaturer och länder som grovt och omfattande kränker mänskliga rättigheter. Vi vill ta initiativ till större öppenhet och transparens vad gäller Exportkontrollrådets behandling av exportlicenser genom att riksdagen informeras.

Sverigedemokraterna

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet anser att transparensen måste öka i hanteringen av svensk vapenexport, både vad det gäller tillståndsgivning för export av krigsmaterial och Exportkontrollrådets arbete. Kraven på sekretess är i dag orimligt höga. Ett sätt att öka öppenheten är genom att offentliggöra information om hur de olika företrädarna i Exportkontrollrådet röstat i olika ärenden samt på vilka grunder besluten har fattats.